

KUTSESTANDARD

Pehme mööbli valmistaja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Pehme mööbli valmistaja, tase 4	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Pehme mööbli karkassi koostaja, tase 3	3
Pehme mööbli alus- ja pealustusmaterjalide lõikaja ja õmbleja, tase 4	4
Pehme mööbli karkassi polsterdaja ja pealistaja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Pehme mööbli valmistaja, tase 4 on oskustöötaja, kes valmistab esteetilise välimusega kvaliteetset pehmet mööblit. Sõltuvalt ametikohast ettevõttes täidab ta järgmisi tööülesandeid: karkassi koostamine, pehmendus- ja alusmaterjalide lõikamine, pehmendus- ja alusmaterjalide pealistamine (liimimine), pealustusmaterjalide (kangas või nahk) lõikamine, mööblikatete (keedrid, lukud, tepingud jm) õmblemine, karkassi polsterdamine ja toote või toote osade monteerimine ning pakkimine.</p> <p>Pehme mööbli valmistaja, tase 4 töötab tööjuhiste järgi nii ükski kui meeskonnas. Töö eeldab suhtlemist töökaaslaste ja partneritega.</p> <p>Pehme mööbli valmistaja töökeskkond eri tööprotsessides, nt liimimine ja karkassi koostamine, võib olla tervist kahjustav. Ta puutub oma töös kokku tolmu ja erinevate materjalidega, mis võivad põhjustada allergiat. Töö võib olla füüsilist pingutust nõudev.</p> <p>Põhilisteks töövahenditeks on elektrilised ja pneumaatilised käsitööriistad ning õmblusmasinad ja tööpingid.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Karkassi koostamine</p> <p>A.2.2 Pehmendus- ja alusmaterjalide lõikamine</p> <p>A.2.3 Pehmendus- ja alusmaterjalide pealistamine (liimimine)</p> <p>A.2.4 Pealustusmaterjalide (kangas või nahk) lõikamine</p> <p>A.2.5 Mööblikatete (keedrid, lukud, tepingud jm) õmblemine</p> <p>A.2.6 Karkassi polsterdamine</p> <p>A.2.7 Toote või toote osade monteerimine ja pakkimine</p> <p>Pehme mööbli valmistaja, tase 4 kutse sisaldab osakutseid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pehme mööbli karkassi koostaja, tase 3, mis koosneb tööosast A.2.1. 2. Pehme mööbli alus- ja pealustusmaterjalide lõikaja ja õmbleja, tase 4, mis koosneb tööosadest A.2.2, A.2.4 ja A.2.5. 3. Pehme mööbli karkassi polsterdaja ja pealistaja, tase 4, mis koosneb tööosadest A.2.3, A.2.6 ja A.2.7.

A.3 Kutsealane ettevalmistus

4. taseme pehme mööbli valmistajatena töötavad üldjuhul inimesed, kes on läbinud kutseõppe tasemeõppe või omandanud kutseoskused praktilise töö käigus (vt ka B.1).

A.4 Enamlevinud ametinimetused

Pehme mööbli valmistaja (õmbleja, liimija, polsterdaja, sadulsepp, karkassi valmistaja, juurdelõikaja jt).

A.6 Tulevikuoskused

Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab

Pehme mööbli valmistajate töös muutuvad järjest olulisemaks erialase IKT kasutamise oskused, mis on vajalikud seadmete, masinate ja ka liinide käitamiseks, (sh töökäskude andmine, raporteerimine, tulemuste esitamine jmt, mis on järjest rohkem seotud arvuti kasutamise oskusega), jooniste lugemise oskus ning teadmised keskkonnasäästlikkuse põhimõtetest (materjalide säästlik kasutamine, materjalide tundmine ja sorteerimine, materjalide taaskasutuse võimaluste tundmine). Samuti on tähtsad muutustega kohanemise oskused, sh avatus uute ja/või täiendavate oskuste omandamisele. Jätkuvalt olulised on ergonoomiliste töövõtete tundmine ning tööohutuse ja töö turvalisuse tagamise teadmised ja oskused.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Pehme mööbli valmistaja, tase 4 kutsestahnard koosneb üldoskustest ja kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kohustuslikud kompetentsid B.3.1-B.3.7.

Pehme mööbli valmistaja kutse sisaldab 3 osakutset:

- a) Pehme mööbli karkassi koostaja, tase 3 osakutse saamiseks tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kompetents B.3.1.
- b) Pehme mööbli alus- ja pealustusmaterjalide lõikaja ja õmbleja, tase 4 osakutse saamiseks tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kompetentsid B.3.2, B.3.4, B.3.5.
- c) Pehme mööbli karkassi polsterdaja ja pealistaja, tase 4 osakutse saamiseks tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kompetentsid B.3.3, B.3.6, B.3.7.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

Töömaailma taotlejale

1. Erialane kutseharidus või vähemalt 1-aastane erialane töökogemus ja läbitud täienduskoolitus

Kutseõppe lõpetajale

1. Täies mahus läbitud vastava eriala tasemeõppe õppekava

Nõuded kutse taastõendamisel

Pehme mööbli valmistaja, tase 4 kutse on tähtajatu, mistõttu kutse taastõendamist ei toimu.

Kutse andmise korraldamine on reguleeritud pehme mööbli valmistaja kutsete kutse andmise korras.

B.2 Pehme mööbli valmistaja, tase 4 üldoskused

1. Kasutab oma tööeesmärkide saavutamiseks kõiki omandatud valdkonnaspetsiifilisi teadmisi ja oskusi ning valmistab kvaliteetseid tooteid, mis vastavad etteantud tehnilisele dokumentatsioonile.
2. Planeerib ja koordineerib ise oma tegevust, paneb paika ajakava ning peab kinni kokkulepitud tööplaanist ja tähtaegadest.
3. Kavandab, ajastab ja korraldab oma tööd nii, et saavutada eesmärgid minimaalse vaeva, raha-, aja- jm kuluga.
4. Järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.
5. Kasutab oma tegevuses enda ja teiste tervist säästvaid tööviise ning järgib ohutusnõudeid.

6. Kasutab oma tööpinda eesmärgipärastelt ja hoiab selle korras. Kasutab materjale ja tööriistu heaperemehelikult ja säästlikult ning töötab ettevõtte kasumlikkust järgides.
7. Annab õnnetuses osalenule, vigastatule, terviserikkega inimesele või muul moel kannatanule esmast meditsiinilist abi kuni arsti saabumiseni.
8. Analüüsib oma teadmisi ja oskusi, määratleb koolitusvajaduse ja leiab võimalusi oma arengueesmärkide saavutamiseks, osaledes erialaüritustel, koolitustel, kutseühingute tegevuses ning lugedes erialakirjandust.
9. Tuvastab ja sõnastab tekkida võivad ning juba tekkinud probleemid. Jagab suuremad probleemid väiksemateks osadeks, hindab võimalusi ja strateegiaid probleemidele lahenduse leidmiseks. Eristab fakte hinnangutest, suhtub saadud tagasisidesse rahulikult, vastab vaoshoitult ja tänulikult ning võimaluse korral arvestab tagasisidega edasises tegevuses.
10. Saab aru tootmisprotsessist tervikuna, teeb ühiste eesmärkide nimel tõhusat koostööd, mõistes oma ja kolleegide rolli meeskonnas ning käitudes usaldusväärset ja koostööd soodustavalt.
11. Mõistab ja kasutab digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet iseseisva kasutaja tasemel, v.a osaoskus sisulooime, mida kasutab algtasemel (vt lisa 1).

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Karkassi koostamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad	
1. Komplekteerib detailid erinevatest materjalidest, järgides toote joonist või näidist. 2. Monteerib karkassi, arvestades detailide monteerimise järjekorda.	
Teadmised	
1) karkassi materjalid, tüübid ja koostisosad; 2) erinevad karkassimehhanismid, nende eesmärgid ja tüübid.	
B.3.2 Pehmendus- ja alusmaterjalide lõikamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	
1. Paigutab töölauale pehmendus- ja alusmaterjalid, arvestades tellitud toote kogust ja etteantud juhust. 2. Koostab lõikekaardi (šabloonide paigutamine lõigatavale materjalile) ja märgistab materjalid, arvestades kokkuhoidlikku kasutamist. 3. Lõikab detailid, järgides lõikejoont ja kasutades asjakohaseid töövõtteid. 4. Komplekteerib lõigatud detailid liimijale vastavalt toote osadele.	
Teadmised:	
1) toodete ja toote osade tüübid ja nimetused; 2) pindade pehmendus- ja alusmaterjalide omadused ja kvaliteediklassid; 3) lõikeriistade kasutamise ja hooldamise põhimõtted.	
B.3.3 Pehmendus- ja alusmaterjalide pealistamine (liimimine)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	
1. Komplekteerib karkassi vajalike detailidega, järgides etteantud tehnoloogilisi juhiseid. 2. Liimib detailid vastavalt tehnoloogiakaartidele, järgides detailide liimimise järjekorda, optimaalset liimi kogust ja ohutuid töövõtteid.	
Teadmised:	
1) pehmendus- ja alusmaterjalid, nende tüübid ja omadused; 2) liimi tüübid ja omadused; 3) liimpüstoli kasutamise ja hooldamise põhimõtted.	
B.3.4 Pealistusmaterjalide (kangas või nahk) lõikamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	
1. Ladustab kangad töölauale, arvestades kanga kvaliteeti, koe suunda, tellitud toote kogust ja etteantud juhust. 2. Koostab lõikekaardi kangale ja märgistab materjali, arvestades kokkuhoidlikku kasutamist. Märgib nahal defektsed kohad ja paigutab šabloonid vastavalt naha kvaliteedile ja struktuurile. 3. Lõikab detailid, järgides šablooni või lõikejoont, kasutades asjakohaseid töövõtteid. 4. Komplekteerib lõigatud detailid õmblejale vastavalt toote osale.	
Teadmised:	

1) tekstiil- ja abimaterjalide omadused; 2) nahkade omadused ja eripärad (venivus, struktuur, defektid jm); 3) lõikeriistade kasutamise ja hooldamise põhimõtted.	
B.3.5 Mööblikatete õmblemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Komplekteerib mööblikatte osa vajalike detailidega, järgides etteantud tehnoloogiakaarti. 2. Valmistab õmblusmasina ette ja seadistab, arvestades kasutatavaid materjale, tehnoloogiakaarti ja õmblemise tehnikaid. 3. Õmbleb mööblikatted, kasutades erinevaid tehnikaid (keedrid, lukud, tepingud jm) ja järgides tehnoloogiakaarti.	
Teadmised 1) juurdelõikamise ja õmblemise tehnoloogiad; 2) tehnoloogiakaardi lugemise oskus; 3) käsitsi õmblemise alused; 4) õmblusmasinate tüübid ning kasutamise ja hooldamise põhimõtted.	
B.3.6 Karkassi polsterdamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Polsterdab liimitud karkassi, arvestades tööde järjekorda, karkassi- ja pealustusmaterjalide eripära (elastsed ja jäigad materjalid), kasutades optimaalseid töövõtteid. 2. Topib selja- ja istmepadjad lukustatavasse kattesesse, arvestades pealustus- ja pehmendusmaterjalide eripära ning vajadusel kasutab ettenähtud abivahendeid. 3. Paigaldab nõõbid ja pilastrid, arvestades pealustus- ja pehmendusmaterjalide eripära.	
Teadmised: 1) valmistootele esitatavad kvaliteedinõuded; 2) polsterdamisel kasutatavate abimaterjalide liigitus ja omadused (põhjakangad, liim, kinnitusvahendid jm); 3) polsterdamisel kasutatavad seadmed ja nende tööpõhimõtted.	
B.3.7 Toote või toote osade monteerimine ja pakkimine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Paigaldab kinnituskonksud, „stopperid“ ja mehhanismid vastavalt tehnoloogiakaardile. 2. Komplekteerib ja monteerib toote vastavalt tehnoloogiakaardile. 3. Pakib toote või toote osad vastavalt tehnoloogiakaardile ja arvestades erinevaid toote pealustusmaterjale ning pakkematerjali eripära.	
Teadmised: 1) erinevad karkassimehhanismid, nende eesmärgid ja tüübid; 2) erinevad pakkematerjalid ja kinnitusvahendid.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-30112023-2.4/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Taimi Hillak, AS Antsla Inno Vesse Jämsa, Tallinna Ehituskool Rolf Relander, Bellus Furniture OÜ Anneli Silm, Viljandimaa Kutesõppekeskus Siim Soomets, Polstergeist OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	32
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	30.11.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	29.11.2028

7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikatorile (ISCO 08)	7534 Polsterdajad jms töölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Upholsterer, level 4
Soome keeles	Verhoilija
Vene keeles	Обойщик
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamiskaala	